

Farfar – nesten helt svensk

SKREVET AV TORILL JOHNSEN

Min fars far Osvald Vilhelm ble født i Birkebeingata i Oslo. Jeg tenkte aldri på at han faktisk var nesten helt svensk og for den saks skyld var det heller ingen andre i familien som snakket om det. I senere år når jeg har snakket med min far og hans to søsken som slekta, så har de heller ikke vært opptatt av det. Jeg lurer faktisk på om de visste det selv.

Min leting etter slekta førte meg ganske raskt til Sverige. Osvald sin far, Anders Magnus, var født i Lerdal i nærheten av Ed. Han flyttet til Norge, noe også flere av hans søsken gjorde. Først kom han til Horten der han fant sin framtidige kone Mathea Karine. De flytter via Drammen til Oslo der de ble boende.

Min oldemor var født i Borre med foreldre født i Norge, men begge foreldrenes fedre kom fra Sverige. Oldemors morfar, Lars Friedrichson Nyman, kom fra Sverige. Noen nærmere stedsangivelse har jeg aldri funnet her i Norge. I følge kirkeboka skal han ha vært gift i Sverige før han deserterte fra forsvaret og rømte til Norge. Kanskje en nøtt jeg kan jobbe med når tiden tillater det.

Oldemors farfar, Johannes Mathisen Lindqvist, var også fra Sverige. Om han vet jeg litt mer; han kom fra Bro socken i Sverige. Men der slutter det også for hans vedkommende. Det finnes sju slike socken i Sverige – ikke uoverkommelig, men jeg har myst meg gjennom kirkebøkene både hos Genline og Arkiv Digital uten å finne en verdig kandidat. Kanskje han kom fra Bro da han dro til Norge, men var født et helt annet sted?

På denne måten får jeg en oldefar som er helt svensk og en oldemor som er halvt svensk. Og min farfar blir trekvart svensk!

Men jeg tenkte å bruke dette som et eksempel på hva jeg har fått hjelp til med å bruke Disbyt og hva jeg drømmer om at Disbyt og DIStreff i framtiden skal kunne hjelpe oss med.

Kan Disbyt gi meg hjelp i Sverige?

Jeg fikk i fjor kjørt en gedcom med farfars aner i Disbyt. Kommentaren ved tilbakemeldingen var at kjøringen ga godt resultat. Og det var opplagt

spennende. ”43 träffar nivå 5, 2 träffar nivå 6, 107 träffar nivå 7, 36 träffar nivå 8 og 188 träffar totalt”. Gedcom-fila mi inneholdt akkurat 100 svensker så jeg kan vel si at den traff.

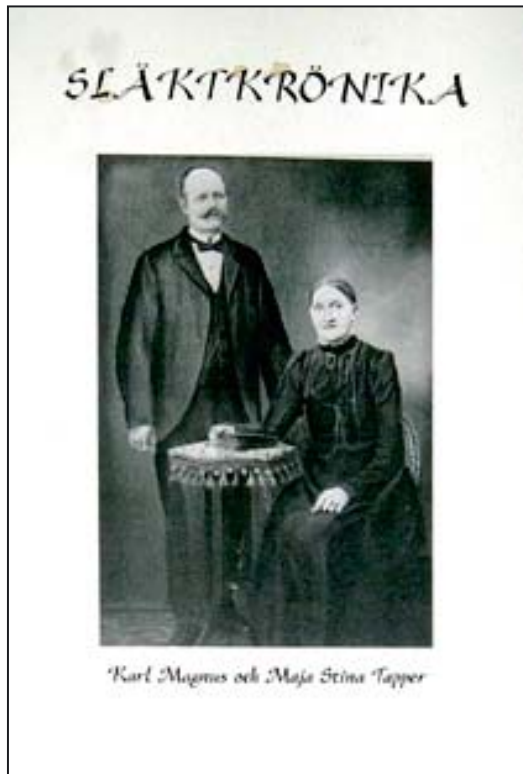
I en annen fil får jeg melding om at alle stedsnavn fra Norge får nettopp merkelappen Norge og enkelte steder fra Sverige behandles hardhendt: orten kan inte placeras. Strykes i Disbyt! Dette kommer jeg tilbake til senere. Litt tilbakemelding om innholdet i gedcom-fila, om hvor langt jeg har kommet med min forskning, kommer også. Tabellen nedenfor angir et eksempel på dette:

- Antal födelsenotiser= 96 (59% av alla)
- Antal med datum= 96 (100% av dessa)
- Antal med källa= 82 (85% av dessa)

Jeg finner mange svensker som har registrert en eller flere av mine aner, aner som leder fram til oldefar Anders Magnus. Og det er jo ikke spesielt oppsiktsvekkende. Det er det som er grunntanken med Disbyt-tjenesten, at kontakt kan skapes mellom slektsforskere som holder på med samme individer. Til sammen 21 personer kan være mulige slektninger av meg, nålevende sådanne. Jeg har tatt kontakt med flere av dem og hatt epost-utveksling og diskusjon av felles opphav. Men i denne artikkelen skal jeg fortelle om min nye slektning i Sverige, Edith.

På sensommeren kommer det et tykt brev fra Edith. Det inneholder hennes Släktkrönika. Hun sender også med et hyggelig brev og forteller kort og godt at alle de som er omtalt i boka er mine slektninger. Boka tar utgangspunkt i Karl Magnus Tapper og hans kone Maria Stina, Ediths besteforeldre. Hun forteller om etterslekten og om anene til begge ektefellene. Mange bilder ledsager teksten og det er kanskje vel så viktig for en som meg som ikke kjenner trakten, men dette er trakter der mine forfedre bodde og levde.

Med en gang boka kom i hus taster jeg prøvende inn ”Tapper” og blir litt forbauset over at jeg faktisk får treff. Det er Karl Magnus som jeg alt har registrert. Dessverre er ikke han eller kona nære slektninger, men de er faddere da min oldefars yngste halvsøster

døpes. Så kontakt mellom familiene må det ha vært.

Edith og jeg har utvekslet mer informasjon etter hvert og hun har sendt meg mye materiale som gjelder mine aner, riktig trivelig og interessant. Hun forteller også at hun i sin tid gikk på samme skole som mine slektninger! Det er verdifullt å få innspill fra folk som kjenner steder en selv ikke har sett eller nesten ikke kan plassere på kartet. Nå sist kom hun med adresse til to av min fars tremenninger. De er fortsatt bosatt i Gesäter! Jeg har også informasjon om at jeg har firmenninger i Göteborg – så det er mye å gripe fatt i når tiden strekker til.

På denne måten blir Edith og hennes arbeid et eksempel på hva som kan bli resultatet av å benytte seg av Disbyt for å få mer hjelp til å finne noe om egne svenske aner. Dette har for min del vært en stor suksess og jeg takker alle som har bidratt til dette.

Kan Disbyt gi meg hjelp med mine problem?

Ovenfor er historien om oldefar og resultatet av kontakt med svensk etterslekt. Før jeg fikk det resultatet hadde jeg alt forsket på hans slekt, lånt ficher fra SVAR til Riksarkivet i mange omganger og funnet fram til forfedrene. Det er disse navnene som gir meg de ønskede kontaktene via Disbyt.

Fra Disbyt-kjøringen får jeg også denne tilbakemeldingen:

- Lindqvist\Johannes – Bro Sockn, Sverige? – 1789F
Orten kan inte placeras. Strykes i DISBYT
- Nyman\Lars – Sverige? – 1779F – Orten kan inte placeras. Strykes i DISBYT

Dette er mine to svenske tiptippoldeforeldre. Det er her jeg trenger hjelp. At Bro socken ikke er entydig siden det fins sju stykker med samme navn, det er innlysende. Men det hjelper likevel ikke meg i min søken etter Johannes.

Lars er et ennå større problem. Han kommer jo rett og slett bare fra Sverige. Også her kommer den grusomme tilbakemeldingen: ” Orten kan inte placeras. Strykes i DISBYT”. Hva gjør man her, starter lengst sør i Sverige og leser kirkebok for kirkebok gjennom hele landet? Kanskje jeg skal starte med Bohuslän og andre nærliggende områder?

Uansett oppgaven er stor, muligens for stor. Det er derfor jeg drømmer om at det en gang skal være noe hjelp å få til å finne disse to rømlingene. Forumet vårt på Slektsforum ”Folk på vidvanke – strays” er muligens et svar. Men det betyr vel at jeg sitter og venter og håper til en eller annen svenske finner opplysninger i Sverige om at Lars eller Johannes rømte eller reiste til Norge og legger inn den tråden jeg ikke finner.

Det skulle vært en 1801 folketelling i Sverige. De burde begge vært med i den. Men det er det ikke digitalt. Jeg har vært i det svenske Riksarkivet og sett på svenske folketellinger, men formålet den gangen var ikke leting etter Lars eller Johannes. Nå er vel både 1890 og 1900-tellingene digitalisert, men dette er for sent for mitt ønske.

Min drøm er at vi kunne samle opplysninger om disse vi vet så altfor lite om på en slik måte at dersom det kommer en annen som sliter med samme problem så kunne man finne hverandre.

Til de som lurar på om jeg har prøvd etterlysninger, så har jeg det, både i Sverige og i Norge uten resultat så langt. Men det kan jo hende at det en dag kommer en epost eller et brev i posten.